

La dissort de Gizgi

neldelx@gmail.com

Juny de 2020

La dissort de Gizgi

La ximpleria de Gizgi el dual heroi
escoltareu, qui es forjà sa dissort.
Entre dos móns visqué: son sincer mont
i la ciutat que el traí i li féu tort.

Fins a ser noi Gizgi no tingué casa: 5
de sostre el cel, fou sa llar la muntanya,
per aixopluc un catau o una balma,
en lloc de llit, de molsa la jaça.
El barbamec de vergonya en mancava
puix son cos nu cap tela l'abillava. 10

Els animals a soles coneixia,
li eren ensems xixina i companyia.
Al dematí feristela seguia
que cap al tard d'aliment el fornica.
Dels arbres fruits a balquena collia 15
el sense foc, fos amb la salvatgina,
amb innocent pler fruïa la vida.

Sempre amatent el guaitava sa mare,
la qual enlloc anava, sols ses aigües.
Tothora el flum baixava per les falde 20
corrent avall per les mateixes rambles.
Jwemba brollava del cim fins a les planes.
Cridà al ferest amb ones com paraules.

Del malaurat avenir ignorant,
el clapoteig del riu remorejà: 25
- Vine al riber, Gizgi, fill bencossat!
Ajup ton cap, que et vull emmirallar.
Ara que et veig em recordes l'instant
que arribà a mi ton pare i amant fugaç,
Xozzo el roder, de retorn de l'Envà 30
amb malherbam per a Ajez carregat.
Ben bé sé, doncs, que ton destí és marxar,
mes dels perills t'he d'advertir forans.
Resta aquí dalt, aprèn a ser assenyat:
Tens el solell, esponderós espai, 35
on entre alzines i amb cérvols sols jugar,
i ton germà, Guundu, té a l'obac
la llobatera, son cau ombrat per faigs.
Al pla he escoltat que els estralls als ramats
han empiat el rei, qui hi veu maldat. 40
Els de ciutat no entenen vostra fam.

Mal averany estremí en dir-ho Jwemba:
Dos macolins sortiren de sa llera,
havent xocat se n'eixiren de pressa.

Se n'adonà el riu i s'anegà de pena. 45
Li retopà, però, son fill amb befa.

Li respongué paraules ufanoses.
Gizgi xerrà amb ecos del mont ferotge:
- Per què patiu, mare, pel futur nostre?
Guundu de nit el temen com a un monstre, 50
i jo de dia els ferejo amb sutze rostre.
Pels de ciutat no passeu ànsia, són llonzes.

>> Aquest matí, potser no ho sabeu encara,
m'ha esbargit veure com mon germà jugava
amb uns llebrers que bordant l'encalçaven, 55
així assenyalen als bracs d'aspra mossada
per on la presa fuig. Que ingenus, ausades!

>> Pel meu costat Guundu ha passat corrent,
m'ha somrigut mostrant ullals que prest
mastegarien la carn d'uns innocents, 60
els cans lliurats a cercar el llop fer.
Uns adondats envers un malarec!

>> Avall la timba una partida ufana
que a la canilla seguia a la percaça
he descobert, humans a la muntanya. 65
Per jugar amb ells, mos semblants, ja xalava.
Al capdavant guiava un genet amb llança,
sos seguidors a peu brandant venables.
Rere uns matolls, ignoraven ma guaita,
això em glatia car sentirien ma rialla. 70

>> Saltí i els sobtí, corpresos m'admiraren.
En un parany caiguts s'afiguraren.
A l'enemic apuntaren llurs armes.
Totes vers mi, veia odi en llurs mirades.
"Vegeu-lo el llop!" esperitats cridaven, 75
"Sense pietat amb la bèl·lua!" bramaven.

>> Els aturà llur cap amb la mà alçada,
i em demanà fitorant-me amb recança:
"Qui ets tu, sagal? No dus ni roba basta.
Un bordegàs privat de tota criança? 80
La vida al bosc t'ha trasmudat en bàrbar.
Vius temorós del llop que mos folcs danya?
Sàpies que jo li daré empait i caça,
i amb ses pells negres em faran una capa".

>> Saltí i tombí qui Guundu amenaçà. 85
Voleí el cavall, que fugí renillant.
Sobre el cabdill caiguí i un roc atansà ma mà,
Esclafassí rabiosament sa faç
fins que el matí i sa mort m'omplí de grat.

Després girí vers els altres l'esguard, 90
per l'esglai quiets, amb ulls esbatanats.
Com que els feu un gest guillaren desbandats.
El caçador aví com a menjar
per mon germà Guundu d'aguts ullals
i per l'ocell Sarmis, alat rapaç. 95
No cal patir, mare, pels de ciutat,
esconillats, caçadors espantats. >>

Del riu les aigües ploraren, s'enrogiren.
Son llimerol un moment féu tentines,
i son brogit portà el xerric de vidres. 100

Jwemba tremí per un esgarrifall.
El clapoteig del riu remorejà:
- Ai, fill! Què has fet? Que no saps qui has matat?
Abans d'afuar-t'hi podries haver parlat.
Millor encara haver-hi fet amistat. 105
Ja és massa tard, per res valen els clams.

>> Que no has vist la columna de fum
alçant-se al cel amb solemne tribull
de la ciutat de Vehir rere els murs?
Era la pira per a l'hereu difunt, 110
amb ella cridaven qui a l'Enllà s'endú
dels morts les ànimes, l'esfinx de mal ull.

>> Qui era ta víctima et diré, puix no ho sabies.
Atén i aprèn, compte amb qui t'enemistes!
Era un senyor, Rilho, de Vehir príncep, 115
fill sol del rei Poyvu de barbes grises.
Perquè perdé el major per malaltia,
dels maresmers el preu de la conquesta
cara i cruel, fou de Povul la vida.
Sense fill mascle, ara depèn de les filles. 120

>> Rilho per força esclavitza els maresmers.
Rilho tornà al tron son escambell pres.
Rilho dugué a Gages pluges i neus,
i esdevingué del pur Enllaç turment.
Un poderós noble has mort, imprudent! >> 125

L'hagués renyat més Jwemba per a plànyer
del juganer Gizgi les arrauxades,
però callà pel brusc pes de gelades,
molt a destemps baixaven pesants glaces.

Una impensada mai no vista a l'arbreda 130
aparegué: Ace, la sacerdotessa,
que Gizgi veia la primera femella.
Muntanya amunt anada per requesta
del consirós rei per conèixer la fera

que Rilho, el fill, lapidà dreturera. 135

Ace sentí del riu Jwemba el poder,
no s'hi apropà per ser-ne malvolent
i es palplantà guaitant Gizgi el marrec.
Esmaperdut, el vailet quedà ullprès.
L'olor de dona li arribà a l'oronell, 140
nova flaire que li capgirà el seny.
Li'n prevenia sa mare vanament,
però l'instint vencé ordres i consells.

Gizgi tingué la primera erecció
en ensumar de fembra la sentor. 145
Mirà sorprès l'agradant tibantor,
l'acalorava una nova sensació.
Al davant d'ella s'ajupí de genolls
i de bursada alçà sa falda curios.
Retrocedí ella, assaltada per la por. 150
Gizgi avançà i li grapejà els pits toix,
manotejà ella apartant-se'n per pudor.
Ace entengué la torbació del noi,
també capí qui era aquell salvatjot:
de mala gana hagué de fer el cor fort 155
i subjectà aquell fal·lus ert al front.

Jwemba maldà per advertir son fill,
mes endebades bramulà el curs del riu
perquè amb la dona Gizgi gaudia feliç:
Ace es queixava pel cos adolorit 160
que ell maltractava pel seu propi delit.
Gizgi acabà amollant un retut crit:
per primer cop havia llençat raig viu.
Tampoc llavors, perquè caigué adormit,
s'escoltà el fill de la mare l'avís: 165
de la vestal ell era l'objectiu.

L'embadalit feréstec despertà
d'Ace al costat, un altre cop trempat.
Dissimulant l'oi ella l'acaronà.

En acabat el delusori frec 170
això cantà Ace, la del Sol ixent:
- Vine amb mi, noi, perquè et conegui a pler
i tu em manyuclis com mani ton voler.
Abans, però, qui sóc jo has de saber:
Has estimat Ace, la molt fidel 175
sacerdotessa vestal del Sol ixent.
A Vehir visc, vila amb un munt de gent,
pel riu regada i closa per murs ingents,
jovada amb llances per Poyvu el rei clement.
Digue'm ton nom, que sàpia qui m'ha omplert. >> 180
Clogué el discurs donant-li un ràpid bes.

L'incaut tornà de bona fe respostes.
Gizgi xerrà amb ecos del mont ferotge:
- No el coneguí, mon pare, Xozzo el Rotlle.
Jwemba ma mare és, el riu d'aigües dolces. 185
Guundu és germà meu, malgrat muntar llobes.
I Gizgi jo sóc, qui mai no he dut robes.

El rei l'havia enviada en aquell tossal
per descobrir qui era el fer criminal
pels escuders de Rilho retratat. 190
L'havia trobat, el tenia al davant.
Ace li féu una moixaina a l'albat,
el convencé d'anar a la ciutat.
Se l'endugué del fal·lus agafat.
Mentre baixaven plegats muntanya avall 195
la vestal reia estraftent delers carnals
pels quals el marrec campal no féu cabal
dels brams del riu, desesperançats planys.

Una gentada de lluny els albirava
entre els merlets de Vehir la murada. 200
Quina parella, la vestal i el salvatge!
Aquell marrec miraven estranyades,
nu i safarós, vingut de les muntanyes.
la protecció d'Ace impedia venjances.

Gizgi, també, les parets de les cases 205
i la munió d'habitants l'encantaven.
Mai no havia vist al pujol tantes cares.
Boniors i afaits. I tothom vestia calces.
No se'n sabia avenir: a ell l'admiraven!

A l'altre extrem del carrer, tensa espera 210
del rei i sa cort amb el palau a l'esquena,
turó de pedra, terrada mola immensa.
Del rei la màscara amagava la sofrença,
odi covava per la bèstia homeiera
que li portava Ace la sacerdotessa. 215

Un bosc de llances plantades al pedrís,
premién llurs armes els soldats venjatius.
Bastava un mot del rei per fer patir
qui Rilho el príncep matà a colps de codís.

Les gelosies ombraven les princeses, 220
que impotents veien venir qui els causà penes.
Mes la major, Mexee, quedar enrere
de cap manera acceptava i sortí a rebre'l:
volia ser ella qui el matés en esmenes.

Gizgi aprengué què és el temor llavors, 225

car als esguards de tothom veia rancor.
S'arrufà el fal·lus, contret com un pinyol.

En adonar-se dels àvols delibers
Ace avançà per a calmar el rei.
Això cantà Ace, la del Sol ixent: 230

- Torno davant vós, rei Poyvu el clement.
Haveu-nos ça a mi i també un foraster.
M'encomanàreu trobar qui us ofengué,
qui assassinà el príncep Rilho el bell.
Doncs ací l'heus, aquest marrec rebec. 235

Una criatura feréstega creieu que és,
que sa brutor no us amagui sa pell!
Perquè és el fill del riu que tots bevem,
Jwemba la humida és mare seva i del reg.
I fou son pare de carn Xozzo el roder. 240

Aquest és, doncs, Gizgi de gran poder,
un innocent reu per un malentès.
Puix son germà és Guundu, qui els folcs malmet,
des de l'obaga ataca el llop bous i bens.
Rilho cercava Guundu, hàbil en saqueig, 245
però topà amb Gizgi, encontre funest.

En absolut satisféu ni a la tropa
ni a la princesa aquesta exculpatòria.
La veu del rei retronà poderosa:
- Molt em demanes, fulgent ambaixadora, 250
que qui matà l'hereu de la corona
jo l'exoneri de tallar-li la gola.

I, si no fos per la lluent cerimònia
quan convocares l'esfinx, l'au ominosa,
que s'endugué l'ànima de ma esposa 255
enllà l'Envà, a la terra silenciosa,
t'expulsaria de Vehir per fer nosa.

Però, per respecte a ta mestra superiora,
jo m'atindré a ta tàcita proposta,
tot i que em costa acceptar amb ell concòrdia. 260

>> Aquest salvatge em desplaui veure a palau.
Molt a desgrat li permetré voltar per ciutat,
sempre, però, vestit i al teu costat. >>

Tots els soldats callaren els renecs.
Mexee amollà un discordant esbufec, 265
de Gizgi el fal·lus reféu l'anhel ardent.

Qui no els sentia li ho contaven els veïns:
de la vestal els bleixos i els sospirs
que el sense foc gitava cada nit.

A l'endemà, solaç, enuig i enveja 270
tota la gent mesclava en la conversa.

De com xalaven: si n'abusava el bèstia
o ell era el serf de la sacerdotessa.

Cada matí Ace saludava el Sol,
l'hi acompanyava Gizgi, l'acòlit nou. 275
Rituals estranys per al vingut del mont,
qui no entenia el lligam del cel i l'hort.

En caminar per Vehir i els carrers
en lloc de rocs, herbes i desnivells,
terra aplanada trepitjaven sos peus 280
desavesats a l'estrenyent calcer.

Oimés incòmoda li era una norma nova:
una pesant tela a sobre, la roba,
per primer cop en vestia, carregosa. 285
Gizgi el ferest, estraft en persona.

A tot arreu Gizgi trobava algú.
Allà on anés: pels carrerons del burg,
pels encontorns desprotegits del mur,
baix a la rambla poant de sa mare, el flum.

I tothom gest o salut li adreçava. 290
Gizgi tractava de tornar-hi paraula,
a cadascú què dir li feia basarda.
Tanta atenció amable el destarotava.

El bosc de llances, guardià de palau,
sempre del príncep Rilho company lleial, 295
al nouvingut dreçava mals esguards.
El retenia de desfermar l'atac
a l'assassí com a resquit mortal
l'ordre del rei, obeint la vestal.

On no n'hi havia veia el marrec amenaces: 300
Un crit sobtat o un tust a les espatlles
tost l'emmenaven a respondre amb baralles.
Els malentesos hi sembraven zitzànies
i les rancúnies arrelaven en ràbies.

Hom no capia son esquerp tarannà, 305
de cercabregues a Vehir fou titllat.
Per tot això Mexee se n'afartà
i la princesa al tron es presentà.

Talment parlà la de l'ànim foscant:
- Oh, pare! Oh, rei! Com aqueix malcarat 310
permets causar a tos vassalls maldecaps?
Si així segueix, matarà algú al remat!

Sabedor n'era Poyvu, ja en tenia nova.
La veu del rei retronà poderosa:

- Filla major, ta cura m'aconhorta. 315
A ton germà hagués llegat la corona,
sense ell seràs tu ma successora.
Resto tranquil puix el poble et coresforça
i t'enquimera veure qui mereix tomba.

>> A aquest neguit he enginyat solució. 320
Si reïx mon pla un enemic haurà mort,
si és un succés en moriran ambdós.
Escolta bé ma secreta intenció:
Oferiré a Gizgi ser el campió
que senyoregi de nostra Vehir la host 325
a la ciutat de Tusan, el pujol
que mon cosí Panu lluar-teja amb afront. >>

En somrigué Mexee amb conformitat.
Talment parlà la de l'ànim foscant:
- A pler em plau que Rilho venjaràs 330
i de retruc l'oncle impugnaràs.

Gizgi a la cort, un herald convocà,
no pas a un ball ni tampoc a un sopar.
Avant del tron a peu dret escoltar
de veu del rei el propòsit ple d'engany: 335
Tusan esvair i rapir de patac,
de ses despulles gaudir com au rapaç.

Adelitaren al marrec les propostes,
car n'hi afegí una que tras mudà rostres.
Gizgi xerrà amb ecos del mont ferotge: 340
- No et pensis pas que m'alimenten molles,
no robaré dels cadàvers les sobres.
Premi major vull: Tusan per mi a soles.
Que no et fa el pes? Doncs vejам si hi concordes:
Si tu em fas gendre jo faré Tusan nostre. 345

Aitals paraules Mexee sobresaltaren
que sens dir mot sos llavis refusaven.
Tampoc el rei no benveia el pacte.
Acomiadà el marrec donant-li allargues.

De tots els homes l'esma enardí la brama 350
que el sense foc els guiaria a la batalla.
Però en sentir que Gizgi s'hi negava
per no voler compartir la xavalla
li criticaren la conducta covarda.

S'enfurismà Gizgi amb l'orgull ferit, 355
hi responia remugant i grunyint,
i si ningú s'hi acarava, colpint.
Ace es negà a donar-li pus delit
fins que deixàs d'obrar com un coquí,

no li digué, però, son ver desig: talar del Temple llòbrec el jardí impiu. Quan s'afartà de profanar el llit on ella quieta romania cada nit, Gizgi admeté que li calia el botí per de tothom renom reconquerir.	360 365
Quan anuncià el deliber d'esvair Tusan sencer, la host aviat es reuní.	
 Davant el rei garrits es presentaren tot de guerrers en rengleres congriades. Ace beneí les armes que llambraven: coltells i brans, esmolades espases, llances punxants i gitadors venables, escuts bombats i amb llombrigol adargues, cascs amb crineres, capellines amb galtes. Els camperols amb cuir dur s'emparaven, però els soldats, armadures travades, i els més puixants, metàl·liques cuirasses, que als plastrons lluïen figures espantables. També els genets, gamberes a les cames.	 370 375
 Des dels portals i sobre les terrasses, des del carrer i sobre les muralles els deien adéu mullers, filles i mares. De bon matí la pols del camí alçaren, sedecs de sang, els guerrers intractables.	 380
 Gizgi, però, qui no tenia cap arma, no volia anar inermes a la batalla. Per tant, d'un tronc de boix tallà una clava grossa i feixuga, carregada a l'espatlla. Però son pes li torbava les passes. Per tant després es fabricà una llança: de freixe el mànec, l'asta ben artitzada.	 385 390
 Mentre els soldats avançaven a peu sobre els cavalls s'envanien els genets, davant tots ells a trot galant el rei. Al seu costat aparegué el marrec camadejant, de l'insult inconscient, fins que l'envià Ace vora els timbalers.	 395
 Aigües avall Jwemba el maldol corria, puix havia vist l'encoberta bausia envers son fill malalt de ximpleria. Ningú, emperò, sos laments no entenia.	 400
 En ser el riu al gorg on s'alentia remullà els peus d'una amatent fadrina, baixada a omplir el cànter de terrissa. Quan vessà d'aigua el barral, marxà la xica	 405

i començà a pujar camí a sa vila.
Fou aleshores que sentí una veu humida.

El clapoteig del riu remorejà:

- A Tusan corre, noia! T'hi has d'afanyar
per a ton poble avisar del vinent mal! 410
Perquè un exèrcit de Vehir ha format
Poyvu el molt àvol contra vostra ciutat.

Oïts aquests mots líquids, li relliscà
a la fadrina de son cap el barral,
i la costera a corre-cuita grimpà. 415
A l'esplanada pervingué esbufegant
amb l'advertència de Jwemba el riu sagrat.

Davant els murs de Tusan no arribaren
els àvids sorges de Vehir gens intactes,
puix, en sortit del rost camí, atzagaies 420
els escopiren amb clamor en celades
els defensors, regraciant a les aigües.

Els primers morts foren els qui es confiaren
car cap escut lligat al braç portaven.
Els segons morts, aquells qui s'estimbaren 425
esporuguits per les llances sobtades.
Però els tercers foren els de les trampes:
els defensors que a penes galivaren
un fer jove a sobre d'ells abraonant-se,
i a sa saga els de Vehir rapinyaires. 430

Cercant recer, els de Tusan fugien
per l'envestida de Gizgi acovardits
i pels soldats de Vehir que el seguien
envers el murs de la ciutat altius.

A l'esplanada esperava Panu el rei 435
i sos soldats armadurats d'acer,
qui s'acuitaren per protegir-se prests.
Temps no tingueren per plantar al terreny
ocults obriülls ni d'estaques parets.

En dret del mur es deturaren fermes 440
els atacants, de llurs botins sedecs.
Ambdós exèrcit es fitaren atents.
Trencà el silenci el repic dels timbalers,
per a anunciar de Poyvu el parlament.

La veu del rei retronà poderosa: 445
- Panu, cosí! Gens em reca ni m'angoixa
el que haig de fer per servir la corona.
T'has emparada aquesta trista lloma
on el nostre avi conreà la coberta horta.

Per què et rebel·les? Que no et doní la brolla? 450
Tusan retorna'm amb sa herba tenebrosa,
a l'erm regressa, aquesta vila abandona,
o m'hi obriré pas a mata-degolla!

Gizgi cap mot no escoltà del discurs 455
quan s'adonà de l'esclat d'odi als ulls
d'Ace en veient, sobreeixint rere el mur,
la gran foscúria: del llòbrec Temple el cub.

De les rengleres Gizgi s'escapolí.
Ningú observà que se n'havia sortit 460
puix tothom oïa del rei Panu el xerrim,
vana enraonia quan el marrec ardit
escalà el mur baldament fos un risc.

Sobre un terrat d'un bot Gizgi aterrà.
Cap resident, vellard, muller o infant, 465
n'hi parà esment per sos peus animals.
Tot dret saltà al carrer de gent buidat:
la multitud, a la porta expectant,
es desficiava per si veurien al pla
entre cosins un acord o un combat.

Gizgi ignorà tot el que no entenia, 470
arronsà els muscles i cap al cub féu via,
negre embalum del qual sentia la crida.
Alt com un puig, més que cap casa veïna,
fet d'amorfs maons mal tallats d'antracita,
irregulars i molests a la vista, 475
contrafet era, com una marraquinca.
Sense finestres, semblava sebollida
sa oculta porta sota de carreus llinda:
el Temple llòbrec que defugia la vida.

Xuclava el dia la fosca entrada oberta, 480
sense retorn, brocal sense poalera.
Gizgi hi irrompé, de vigor l'esma plena.
A les palpentes s'endinsà a la capella,
del jardí impiu per a Ace a la recerca.
Però el sobtà peucalcigar com gespa 485
i la fortor, l'acre alenada d'herba,
inesperades sensacions en ceguera.
Capí aleshores que el tenebrós temple era
un verger orb com el d'on el Sol jeia, 490
sense saber que d'Ajjal bressol era.

El sense foc, trepitjant el jardí,
algunes plantes nocturnes discerní:
necrors funestes, de tomba ressamins,
fètidis finers i mortarins podrits, 495
cucars infectes i corromputs putrills,

empestats cems i llenvims escopints,
i de l'Envà heura que Xozzo amb perill
hi ofrenà les profanà son fill.

L'enfurismà Gizgi aquella horta opaca,
en recordar que, cada matinada, 500
reverenciava amb la vestal l'arribada
del Sol ixent per portar sa llum clara
i son escalf, peixent la humana raça.
Tant fou l'enuig que la ira es tornà flama.

Sa boca exhalà un buf d'aire incandescent, 505
sos ulls miraren el voltant amb foc roent,
ses mans mudaren en punys com rocs foguers,
sos peus deixaren rere seu un rastre ardent.
El sense foc sa còrpora encengué:
l'abrusament del noi incendià el verger. 510

L'obscuritat escarrità un bramul
quan la trencà aquella enemiga llum.
Es refugià fuent als reclaus ocults,
i escometé després amb ombres d'aürt.
El Sol, però, ja n'era amo absolut 515
i amb sa claror finí l'espant nocturn.

A l'esplanada els exèrcits fit a fit
drets esperaven els cosins discutint
negociacions escrues i sense fi.
Fins que un soldat de Vehir alçà el dit, 520
de la fumassa de Tusan advertí.
El vent llavors bufà amb el socarrim.
"El temple es crema!" cridà algun eixerit.
Del mur estant hom les portes obrí
i corregueren els guerrers cap endins, 525
del cub en flames per l'incendi extingir.

L'avinentesa aprofità Poyvu el rei:
ordenà esvair el poble dels rebels.
I a fe que ho feren amb ansiós baladreig!
La porta oberta els guià als confusos carrers 530
on els vençuts fugien, corrien arreu
i enlloc anaven, inútils resistents.
Els invasors, gais, delmaren la plebs:
de retopada mataven, sords als precés,
mares i fills flectats als travessers, 535
i a dins les cases els desprotegits vells.
Panu pujava al palau cercant recer
però xocà amb Gizgi, de cos encès.

El cau de l'ombra esdevingué llumenera,
el cub en flames era una ingent foguera. 540
Vivent incendi, còrpora com candela,

Gizgi n'isqué no pas per la poterna,
sinó enrunant a colps la paret mestra.

Al seu voltant tot de gent espantada
i rapinyaires del botí a la percaça, 545
el sense foc en flames avançava.
Fins que xocà amb el rei de sort atziaga
i s'hi fongué en una infausta abraçada:
els dos en un, mortal brimarada.

Quan l'amollà Gizgi, Panu aterrà 550
escampant cendres sobre el cos socarrat.
Mirà el marrec llavors cap endavant
on era el rei de Vehir palplantat,
de son cosí sangglaça a Poyvu el fat.

Ace abraçà el noi i refredà l'ardor 555
que hi havia acrescut per sa glòria el déu Sol.
I fou sa calma la que apagà el fervor
de Gizgi l'igni apromptant-li confort.
Gizgi tornà a tenir de carn el cos
però el voltava de cremat una olor. 560
El rei triomfant sotjà el marrec amb por,
el poble esvaït el recordaria amb plors.

Des del cel alt planà Sarmis l'alat,
sobre els cadàvers caigué, de carn voraç.
Els vilatans de Tusan veieren l'au 565
de llurs parents gaubant-se. Quin gormand!

Quan els soldats a Vehir regressaren
tots comentaven de Gizgi els valents actes,
se n'estranyaven, el temien i se'n lloaven:
el barbamec havia obrat un miracle! 570

Cada matí Ace saludava el Sol,
l'hi acompanyava Gizgi, l'acòlit pros,
i s'hi aplegaven fidels, més i majors.
D'Ace la influència preocupava a la cort
si acàs fos una amenaça al tron. 575

Que la notícia a palau no fos plaent
i que hi veieren amenaça temé,
Ace la sàvia a ningú no féu esment
de l'embaràs, que de Gizgi era prenys:
la sang lunar li havia aturat ell. 580

I les sospites cresqueren pel col·lotge
que el sense foc dreçà al rei fora d'ordre.
Gizgi xerrà amb ecos del mont ferotge:
- Res no ha romàs de Tusan sota el sofre
perquè ma ràbia ha cremat el Temple llòbrec, 585

mes abraçades Panu ha patit fogoses
i tos soldats han foragitat dones.
Puix jo no vull restar musant en obres
una ciutat vull amb muralles grosses:
t'ho torno a dir, vull que siguis mon sogre. 590

Mes la princesa Mexee l'espletà
per engegar el pla que havia tramat.
Talment parlà la de l'ànim foscant:
- Oh, pare! Oh, rei! Gizgi és un guerrer brau,
com ell cap altre mereix rebre ma mà, 595
per a de tu aprendre a bengovernar.
Xozzo el roder, qui tornà de l'Envà,
fou pare seu, tot i que mai no el crià.
Sa mare lloem cada dia a gavadals
perquè ens abeura Jwemba amb aigua i bon fang. 600
Però dissort sofrim per son germà,
que és Guundu el llop que ens malmet els ramats.
Mentre éreu fora son apetit voraç
més que no pas nostres folcs ha delmat.
Amb ell a prop, pastors i rabadans 605
mai no podran dormir ni descansar:
car d'ells també despulles s'han trobat.
És per això que et dic, Gizgi, alt i clar
que em casaré amb tu si em portes son cap.
Quan ho hakis fet esposat meu seràs: 610
un cop casats de muller em tindràs.
Passejaràs a lloure pel palau
i en ser que vulguis em posseiràs al jaç.
Tot això i més per matar ton germà.

A la bestreta el satisfieia aqueixa vida, 615
pels goigs futurs el marrec ja es delia.
Quan el cofoi noi del palau sortia,
garratibat quedà Poyvu per oir-la,
cercà resposta als ulls murrís de sa filla.
Mexee son pare asserenà amb una dita: 620
- A pler em plau que Rilho es venjaria
i de retruc el llop impugnaria.

Gizgi explicà a Ace que prest es casava
amb la princesa si Guundu executava. 625
Malgrat venir d'una mateixa mare
ambdós germans no compartien la raça:
s'havia avesat Gizgi a menjar en taula,
i el malarec de la muntanya obaga
de nit baixava àvid d'una presa grassa.
L'encoratjà Ace a la bèl·lua donar caça, 630
rapaç nocturn que sempre tenia gana.
Gizgi brandà la llança, que fou santa
quan la beneí la vestal amb llum blanca.

Per no escoltar Gizgi sa mare el riu
menà el cavall per esquivols camins, 635
no els dreturers que pujaven al cim
sinó els desviats, no fressats des d'antic.
El remoreig llunyà semblava dir
"On és que vas, fill? Vine i torna a mi!".
Però el marrec anava a son destí. 640

De lluny estant Guundu ensumà l'olor
de son germà, vestit de bast xeviot,
i a més també la d'un cavall gustós.
Sortí del cau, deixondint músculs forts. 645
Corrinyà al cingle per a guaitar l'entorn,
i en albirar son germà venir sol,
el solaça Gizgi el company de jocs.
Corregué el llop fins a ser-hi ben prop,
però el cavall s'alzinà per la por
i Gizgi el mos li frenà amb mal comport, 650
en callà eguins i en desmuntà d'un bot.

Guundu rebé son germà amb alegria.
Així udolà el llop de golassa roïna:
- Benvingut siguis a aquesta nostra timba,
aquí on jugàrem durant la minyonia 655
amb urpes i ungles sense fer-nos ferida.
Diu nostra mare que ara vius a la vila.
S'hi menja bé? Me'n portes cap juguina?

El sense foc tornà paraules llordes.
Gizgi xerrà amb ecos del mont ferotge: 660
- No estic content, famolenc d'humans pobres!
No permetré que damnis pus mon poble,
puix el devores, n'esmorzes i en ressopes!

El malarec gargallejà saliva.
Així udolà el llop de golassa roïna: 665
- Això que dius és una gran mentida!
Mai mal faria a aquell qui la menja em cria!
T'has empassat una dolenteria!

Guundu acusava la devota vestal
i la princesa d'haver-lo ensarronat. 670
Gizgi el greuge no li ho permeté pas:
Perquè callés, la llengua li agafà
i per la boca la llança li endinsà:
A son germà per la boca ficà
d'Ace la llança. Quin malastruc regal! 675
El llop morí gemint un udol llarg
que despertà sos de la nit companys,
qui el compadiren amb esgarips negrals.
La santa llum de la llança amb esclat
del cos del llop foragità el foscam, 680

àvol brutor que Xozzo a dins portà,
per arrencar l'heura erma de l'Envà.

Havia encegat Gizgi aquell clar llampec
de llum beneïda contra enemics moreus.
Fou per això que son germà no hi veié, 685
sinó unes pells amb què fer-se un gorguet
i un hòrrid crani amb què fer-se un paorós elm.

Gizgi escorxà amb manya son germà el llop,
llençà la moca sense sentir cap oi.
D'aital faicó a Vehir baixà ufanós, 690
l'altiu desoí del riu sa mare el plor
pels fills perduts, sens cura desconsol.

Des del cel alt planà Sarmis l'alat
vora el cadàver del llop Guundu aterrà.
Aquell garbuix de músculs ensagnats 695
que havia sigut sovint un comensal
son agusat i corb bec esquinçà,
menjà la moca sense sentir rau-rau.

El llamp sobtat de la muntanya eixit
interrompé llurs quefers als de Vehir. 700
Es preguntaren qui havia trobat la fi.
Gizgi venia collportant pel camí
sangoses pells de què eixien ullals vils.

Una gentada el rebé a les muralles:
quina parella, el guerrer i el cadàver! 705
Aquell campió miraven estranyades,
ensangonat, vingut de les muntanyes.
La religió d'Ace impel·lia venjances.

Gizgi portava la bèl·lua a coll-i-bé.
Els camperols i els vilers, satisfets, 710
l'ovacionaren tot al llarg del carrer.
A les escales del palau estava el rei,
davant del bosc d'astes, esperant dret.
Les gelosies ombraven el llambrec
de la princesa, d'antipatia replet. 715

Però ignorà el sense foc tota lloança
i dreturer entrà a la d'Ace casa.
Tothom quedà sorprès i carallarga.
Alguns bromistes li perdonaren l'acte 720
perquè el marrec tingués de femella ànsia.
Al rei agreujà aquella pública falta
i la princesa més odi li covava.

A l'hora baixa en sortí abillat gallard.
Per sobre els guardes armats entrà al palau,

per les estances, els jardins i els solans 725
anà capalt fins a la sala reial,
on trobà el rei gormand amb el sopar.
Al seu davant Gizgi els braços creuà:
el cap del llop era el casc amb ullals,
eren ses pells la capa del germà. 730

Gizgi xerrà amb ecos del mont ferotge:
- Ja pots dormir tranquil, mon futur sogre,
car he deixat del llop l'obac mont rònec!
No comptaràs ja més ramades mortes,
al regne nostre creixeran dules noves. 735
Em demanà ta filla el cap del monstre,
doncs vet-lo ací, que sempre el duré a sobre.
Has d'arranjar ben prest les nostres nocces,
i vull que siguin les festes més fastuoses.

Es remogué el rei Poyvu en son tron: 740
no s'hi podia negar per son honor,
així que hagué d'encobrir sa aversió.
El vistiplau li donà a contracor.
Quan li ho digueren Mexee esclafí els sanglots,
al laberint clànic de torts corriols 745
entrà amb ulls clucs en tragué i hi tirà un roc:
jurà que mai minvaria sa rancor.

Ace beneí dels prínceps el casori,
rebé la nova amb un somriure il·lusori.
Acomiadà de son llit aquell noi 750
qui li causà tant de dolor com d'oi,
no li calia ja son piu malgustós
car una filla li deixà de record,
Xweja la sola, la de molts amargor.
El Sol adia quan celebrar la unió 755
de la ciutat recta i del mont retort,
Vehir sencer enllumenà amb claror.

S'hi aplegà gent convocada d'arreu:
des de les illes llenys remers i velers,
de l'alterós Qyucu el cabdill etern, 760
Yolen el bru, qui piuava amb els ocells,
Huxi, el rival pel llac, furtà presents,
Fayne la fosca féu d'Ace el contrapès,
vinguts de lluny Dawas i son destrer,
i a llur costat Niwro, de grius genet, 765
amb llurs parracs els pobres maresmers,
i fins i tot Mofal l'home de gel.
Hi era també Jwemba amb bassiots als peus,
però son fill parlar-li no volgué
puix la vestal li havia robat el seny. 770

Vehir sencer polit empolainaren,

els veïns regaren el terra amb de flors aigües
i entre les cases enganxaren garlandes.
A la ciutat dones i homes ballaren
dances en rotlle en què les mans s'agafaven 775
al so de cròtals, tubes, oboè i timbales.

La plebs callà quan des de les escales
del palau reial els nuvis saludaren:
Mexee de blanc, s'embellí amb d'afaits flaires,
diadema al front i solars arracades, 780
mes Gizgi cruels pells de llop l'abillaven.

Més s'alegrà el poble quan tot d'esclaves
a l'ampla plaça tragueren palanganes
per regalar-los un àgape a les taules:
de menjar mújol, també esturions i orades, 785
porcs fers i llebres, oques, cérvols i daines,
de beure dolços vins i libacions especiades.

Mentre al palau les vestals i els cantaires
sobre el Trencall i l'Enllaç salmodiaven
a la parella que amb cintes encordaven: 790
"una nounada" eren "de quatre cames"
"sengles cervells" eren "per a ambdues cares",
Mexee l'atziaga i Gizgi el de les muntanyes.

Muller i espòs, el rei i la vestal,
Vehir sencer festivaren l'Enllaç 795
pel nus trenat, cosit i relligat
sobre l'Ordit en què som i és l'Ençà.

A la parella hom emmenà al laberint,
ulls embenats i per cintes units. 800
A les palpentos avançaren camins
rectes i torts, de tempanells asprius.
Volts i revolts feren vers llur destí,
allà on alhora frenessin per bastir
un basament que era encara petit,
per als hereus apilar i engrandir. 805

En deslliurar-se, però, Gizgi tombà
d'avantpassats la memòria al pedram,
una columna quan estengué son braç.
Mexee hi veié signe de molt mal averany
i n'escapà cridant i ensems plorant. 810

Oimés cridà i plorà Mexee a la nit
quan la muntà el pells de llop en llur llit.
El rei i son pare hagué d'escoltar-ne els crits
car per sa filla patia aflicció i neguit.
Però no l'oïren sos platxeriosos veïns 815
tot celebrant el casori feliç.

Ni un sol petó ni de tendresa mostra
mai Gizgi féu a la princesa greujosa.
Poyvu sofria en veient sa filla queixosa,
i envià l'herald a portar-li l'assessora. 820

La veu del rei retronà poderosa:
- Sacerdotessa, qui en consells eres bona!
Sobre el brivall et fiu cas en mala hora!
Qui m'has ficat al palau l'enfosca:
cada vegada que el veig ell em recorda 825
que em matà el fill, el príncep ple de força,
Rilho l'estrenu, de mon ocàs la crossa.
I cada cop veig ma filla més moixa
perquè el brivall sense aturall la viola,
no hi sent amor, només en vol la xona. 830

Això cantà Ace la del sol ixent:
- Tal com es lleva es pon el Sol, és la llei.
Talment fem tots fins el revolt darrer,
també aquest gendre qui tothora us ofèn.
Li heu comportat greuges a bastament, 835
en tindreu prou quan colliu sa sement.

Poyvu el rei, doncs, suportà més afronts
que Gizgi feia a dretcient o de retop.
Soberguejat s'exhibia el pells de llop
ufanejant de son benestar nou. 840

Arribà el dia que s'albirà el final.
Mexee frisa irrompé a la sala reial.
Talment parlà la de l'ànim foscant:
- Oh, pare! Oh, rei! Quina calamitat
a tu he vingut presta per a anunciar! 845
Qui cada nit em força m'ha aturat
la sang lunar. N'espero un infant.
I n'és culpable Ace, qui ens l'ha ficat
a la ciutat en troc de mon germà
Rilho, ton fill, príncep malaguanyat. 850
Seràs bon avi, però ton nét infaust
tindrà un mal pare qui ha matat familiars.
És que ningú li posarà aturall?

El rei, llavors, d'Ace la profecia
se'n recordà amb avançada alegria,
puix del roí gendre es desempallegaria.
A la princesa revelà la trafica. 855

Se solaça Mexee en imaginar
l'espòs odiós caigut en el parany.
Oimés gaudí la nit en què somià
el fill per néixer son pare executant: 860
- A pler em plau que Rilho venjarà

i de retruc son pare impugnarà.

Gizgi a la cort, un herald convocà,
no pas a un ball ni tampoc a un sopar. 865
Avant del tron a peu dret escoltar
de veu del rei el propòsit ple d'engany:
un cornut cérvol acaçar i caçar,
de ses despulles gaudir com au rapaç.

La veu del rei retronà poderosa: 870
- Benvolgut gendre, ma filla és qui decora
les vostres cambres amb tapissos i estores,
mes hi fretura una mostra de ta glòria.
Aital cimera a la forest herbosa
podràs guanyar perquè la preïn tos hostes: 875
d'un adult cérvol les banyes ben brancoses.
Son tos ramós serà ta cornucòpia!
Anem-hi junts, ma saviesa i ta força:
T'ajudaré a engalanar ton immoble.

No adelità al pells de llop la proposta 880
car exhibí l'elm dentut sobre el rostre.
Gizgi xerrà amb ecos del mont ferotge:
- Sogre regent, m'ofereixes lluir sobres!
Tothom ullprenc, a tots obro les boques
en ser que veuen de mon germà la closca. 885
No em fa mester el banyam perquè m'honren!
Però tes cambres només serveixen memòries,
records d'antics prets de quan eres jove.
Em gaubarà que em vegis ser un home.
Jo conec bé els espadats i les comes 890
on peix el cérvol: ens hi esplaiàrem en folgues
quan jo era al mont i desconeixia el poble.
Anem-hi, doncs, si no tens por de ma ombra!

Sengles corsers Gizgi i Poyvu muntaren.
El pells de llop fiat de sa santa llança 895
i el rei burxat per furors amagades.
De la murada Vehir al pla baixaren,
Jwemba els cridà amb el xip-xap de ses aigües
però en desoïren els precs i les demandes.
Refent camí el noi tornà a les muntanyes 900
que el vell reveié com en l'avior salvatges.

Des del cel alt planà Sarmis l'alat
puix n'albirà Gizgi i se n'alegrà,
anticipant que li aviaria de carn.
Sobre els genets voleià atent a llur pas. 905
El noi digué: "Guia'm a un cervo embanyat",
l'ocell obeí i aletejà vers un prat.

Ja havien begut de la frescosa deu,

els cervatells s'amorriaven serens
mentre la cérvola pasturava al pradell,
i el capalt cérvol guaitava atent arreu
sense percebre l'amenaça del cel. 910

Rere uns matolls sentí el cérvol mormols:
fulles pitjades, xiu-xius i arniets somorts.
Bramà l'alerta prenyada de temor. 915
Esperonà Gizgi el cavall veloç,
qui de l'aguait sortí brillant de suor.
Reconegué el cervo el germà del llop,
llavis frunzits, no el somriure dels jocs.

Gizgi brocà per a llençar sa llança 920
al cérvol mascle ambicionant-ne les banyes.
Però fallà el git, ferit a l'espalla:
des de darrere havia tirat sa atzagaia
Poyvu el traïdor, faedor de l'emboscada.

Fugí la cérvola acuitant sos cervatells, 925
botejà el cérvol fins ser a cobert.
Un cervatell romania a terra estès,
Gizgi l'havia mort en fallar el tret.

Gizgi caigué del cavall, jaient a terra,
amb mal esguard vigilà al seu darrere: 930
de Poyvu el rei esperant l'escomesa.
Mai a l'ofensor demanaria clemència.

Per rematar-lo el rei no tingué valor
car en sos ulls veié un auguri de mort,
de Xozzo el Rotlle fill era el pells de llop. 935
"Fou un accident!", li demanà perdó.
Gizgi el ferest expressà son dolor:
- D'un cervatell no vull sos minsos corns!
Em quedaré ta atzagaia de record,
serà per mi de mon sogre el guardó. 940
I a mon plançó li ho mostraré amb urc goig.

Des del cel alt planà Sarmis l'alat.
Del cervatell la tendra carn picà,
a Gizgi agraït per sos ròssecs mortals.
No xarrupà de Gizgi el rast de sang, 945
del degoteig a Vehir regressant.

Ambdós genets travessaren el pont
per sobre el riu, corsecat en son plor.
L'entristí més una gota d'icor
que de son fill hi xipollejà fort. 950

Passaren mesos a Vehir la murada,
els vilatans jurcaven la pitança.

Jwemba son jaç mostrava assecat d'aigües, pel fill obac fredorosa i endolada. i pel fill clar carestiosa i ignorada.	955
Cada matí Ace el déu Sol saludava perquè escalfés mes no s'hi apropés massa. Poyvu regnava escortat pel bosc de llances amb dret a entrar dins de totes les cases.	960
Gizgi, silent, de Guundu s'enyorava, havia canviat les esplugues per sales. I Mexee, prenys, se sentia desgraciada, pel fill ansiosa i pel marit apocada.	
Ace a la cort, un herald convocà, no pas a un ball ni tampoc a un sopar. Sinó a la cambra de Mexee per a orar puix malastruc és de nit infantar. Atengué el Sol sos resos i es llevà.	965
Les llevadores aidaren a parir Mexee la mare de Bozmi al dematí. Plorà el nadó. Sa mare féu un somrís, perquè son fill faria el pare patir.	970
A Vehir festa grossa organitzà el rei: per a tothom repartí pa de mel i de les sitges llegums tragué a betzef. Poyvu el munífic brindà a vassalls i clients per celebrar que havia nascut son nét.	975
Pare i mare, el rei i la vestal, Vehir sencer festivaren l'Enllaç per un nou fil, cosit i relligat sobre l'Ordit en què som i és l'Ençà.	980
El pare i l'avi entraren al laberint, al basament que era encara petit, per a amb cantals apilar i engrandir de la família el pedestal del destí, tal com faria Bozmi temps a venir.	985
El rei pietós hi desà una lloseta de Tusan treta, de cendra i estalzí negre. Gizgi hi posà un roc de la carena entre el solell i l'obaga llunyanes.	990
Gens satisfet, però, se'n penedí per no solar-hi un dipòsit del riu. Anà a sa mare a collir-ne un codís i per ventura de nou sos consells oir.	
Hi mullà els peus, deslligades les botes. Gizgi xerrà amb ecos del mont ferotge:	995

- Com altradiasses em tens al teu devora.
 Ja no sóc pus aquell gambirot jove
 que es divertia al pujol isard a soles.
 Ara sóc príncep d'una vila amb llambordes, 1000
 oimés sóc pare d'un nadó que ja plora.
 Te'l mostraré i tu hi veuràs Xozzo el Rotlle.

Jwemba alentí ses aigües del curs baix,
 el clapoteig del riu remorejà:
 - Que n'ets de ximple! Com ets d'eixelebrat! 1005
 Mon fill perdut, el qui m'abandonà
 per plaers de carn i feble benestar.
 Per sempre més a sobre teu duràs
 la indignitat d'haver mort ton germà:
 no oblidaré el dolor que m'has causat. 1010

>> No pas ton seny, de tu vol el braç.
 Per emparar-se de Tusan t'ha espletat
 el rei traïdor qui al muscle et burxinà
 quan en sa filla ta sement ja fruità.
 M'ho digué el cérvol que escapà de l'aguait 1015
 i a les aigüeres que em vénen ho he escoltat.
 Malhages tu i malhagen els vilans! >>

Cresqué el cabal amb una ona sobtada
 que arrossegà els innocents que omplien cànters
 o que rentaven llurs robes a la rambla, 1020
 i que muntà Gizgi fins l'esplanada
 sense mullar-lo al davant de les muralles.
 S'obrí camí a través del bosc de llances.

Els vilatans pels carrers s'enfugien,
 s'arreceraven en llurs cases de sa ira. 1025
 Ace el trobà havent celebrat latría,
 mes el feresst l'apartà de sa via
 car al palau raïen totes les falsies.

Més i més sorges que no li eren parió
 semblants a fronda retirà el pells de llop. 1030
 S'encarrerà vers el saló del tron
 fins que sentí de son fill Bozmi els plors,
 Mexee el portava al braç pregant compassió.

Entre les llàgrimes el nadó veié son pare:
 elm amb ullals i espaordidora capa, 1035
 refulgint ràbia la malvolent mirada.
 Gizgi el tractà d'acariciar malapte.
 L'infant plorà quan el tocà la mà aspra.
 Un mal record servaria de sa cara
 Bozmi, son fill, acrescut per la mare. 1040
 Gizgi ignorà Mexee, ja l'havia usada.

Gizgi marxà cap al tron dreturer,
 al gran saló on l'esperava el rei,
 i així complir l'ansiat per ambdós duel.
 Poyvu brandava son antic bran homeier 1045
 i es protegia amb plastró, cuir i broquer.
 El pells de llop, sota els ullals de l'elm
 sos trets mostrava, per l'odi contrafets.
 La llança santa, que del llop el lleu veié,
 seria només una punta d'acer. 1050
 No era benvist Gizgi pel Sol, el déu,
 i per això son cos no s'encengué.
 Pels dots soberg, qui els dóna també els pren!

En ser que entrà Gizgi a la magna sala
 assegut veié el de sos mals culpable, 1055
 del tron s'alçà el rei i baixà de l'estrada.
 Res no es digueren, sobraven les paraules.

Amb embranzida corregué el sense foc
 vers l'enemic per a punxar-lo al cor,
 Poyvu desvià amb son escut el relló 1060
 i apuntà el braç al pit del pells de llop,
 l'hauria acorat si no fos pel capot
 amb què el germà adargà son occidor.

Gizgi pegà amb el puny al rei fal·laç,
 el colpejà tan fort que el n'apartà 1065
 i no perdé ocasió: l'enastà.
 La santa llança fou doblement mortal.
 Poyvu caigué a terra esquitxant-ne sang,
 no aclucà els ulls quan Gizgi el rematà:
 al rei també per la boca ficà 1070
 d'Ace la llança. Quin malastruc regal!

Al saló reial entrà Mexee de pressa
 en escoltar enrenou de barreja.
 Esmaperduda restà la princesa
 quan entreveié son pare estès a terra, 1075
 regalimant-li una bassa de sang negra,
 i el regicida saltant per la finestra.

Gizgi eludí els soldats de la vila,
 per carrers foscos endegà la fugida
 fins ser al riu trepitjant la rovina. 1080
 Jwemba, sa mare, li rentà la pellissa
 del fill perdut, per sang reial ensutzida,
 i s'endugué de Gizgi la brutícia.
 El sense foc membrava una altra vida,
 sa mà enfonyà dins les aigües tranquil·les, 1085
 talment d'antuvi la innocent pau sentia.

Gizgi tornà als capteniments de jove.

De tant tresscar de nou brolles i roques
de les sabates es trencaren les soles.
Esgarrinxada pels esbarzers, la roba 1090
que a Vehir duia s'esquinçà en parracs tota.
Del riu, sa mare, bevia a galet bròfec.
A la ciutat calia obeir ordres,
costums i lleis, fos de grat o per força.
A la muntanya governen altres normes 1095
car la natura gens es xauta dels homes.

Gizgi dormia la son del caçador:
la panxa plena de la predació,
el musell moll de sang del perdedor
en la carrera per a ser el més fort. 1100

Fins que s'alçà una nova fumera
des de la vila de memòria abjecta,
la pira fúnebre encesa amb tristesa
en homenatge al pare de la princesa.

El deixondí l'aleteig d'unes ales: 1105
era el flap-flap d'un esfínx que aterrava
a l'esplanada de Vehir la murada.
A les exèquies de Poyvu convocada
per la vestal per a emportar-se'n l'ànima
enllà l'Envà, a l'eterna solpostada. 1110

Vehir sencer, Mexee i la vestal
pel dol volien festivar el Trencall,
puix llur rei pare s'havia deslligat
de tot l'Enllaç per a anar a l'Enllà.

Aital honor no li volgué permetre 1115
el rancuniós Gizgi: hi posà una esmena.
Engrapà irós la dos colps llança adversa,
i la gità a la bèstia traginera
d'ànimes bones per barrar-li la meta.

La cerimònia oficiava la vestal 1120
mentre desaven el cos embolcallat
de Poyvu el rei sobre el gran llom de l'au.
Però l'esfínx preveïé son final
i somrigué vers el riu incessant:
el pells de llop li dreçà un mal esguard 1125
i a l'animera per la boca ficà
d'Ace la llança. Quin malastruc regal!

Ses plomes grogues i blaves s'enrogiren
per un ruixat de sang, cald i fumífer,
i dues gotes esquitxaren les nines 1130
de la vestal, engegada per vida.
Morí l'esfínx amb un clamorós xiscle,

un trompeteig de palesa agonia.
Sa moribunda ranera arreu sentiren
als encontorns de Vehir i ses fites. 1135

Per això l'ànima del rei Poyvu l'Envà
no travessà i es deslligà de l'Enllaç,
per sempre més condemnada a vagar
sense destí, son maleïdor cercant.

Així caigué la maledicció 1140
sobre la sang de Gizgi el pells de llop:
havia obstat el viatge dels herois
fins a l'Enllà, a la terra dels morts,
car cap esfínx no vindria a aquest món
en ser cridada amb rituals i focs 1145
per a emportar-s'hi les ànimes d'honor.
Gizgi els puní, doncs, a anar com tothom:
superant riscos, patiments i dolors
fins travessar el marge pedregós.

Per això el ximple Gizgi per sempre fuig 1150
del fantasmal sogre i sos atziacs aïcs
i del covat odi de Bozmi l'urc,
obrint camins que no ha pitjat ningú
puix li neguen la Lluna i el Sol llurs llums.

Portada:

Vas dels guerrers, d'Alcoi

En aquesta pàgina, a sota:

El masturbador, de Porcuna

En aquesta pàgina, a sobre:

Llancer i esfinx, de Moixent

Contraportada:

Jove i carnassier, d'Elx

